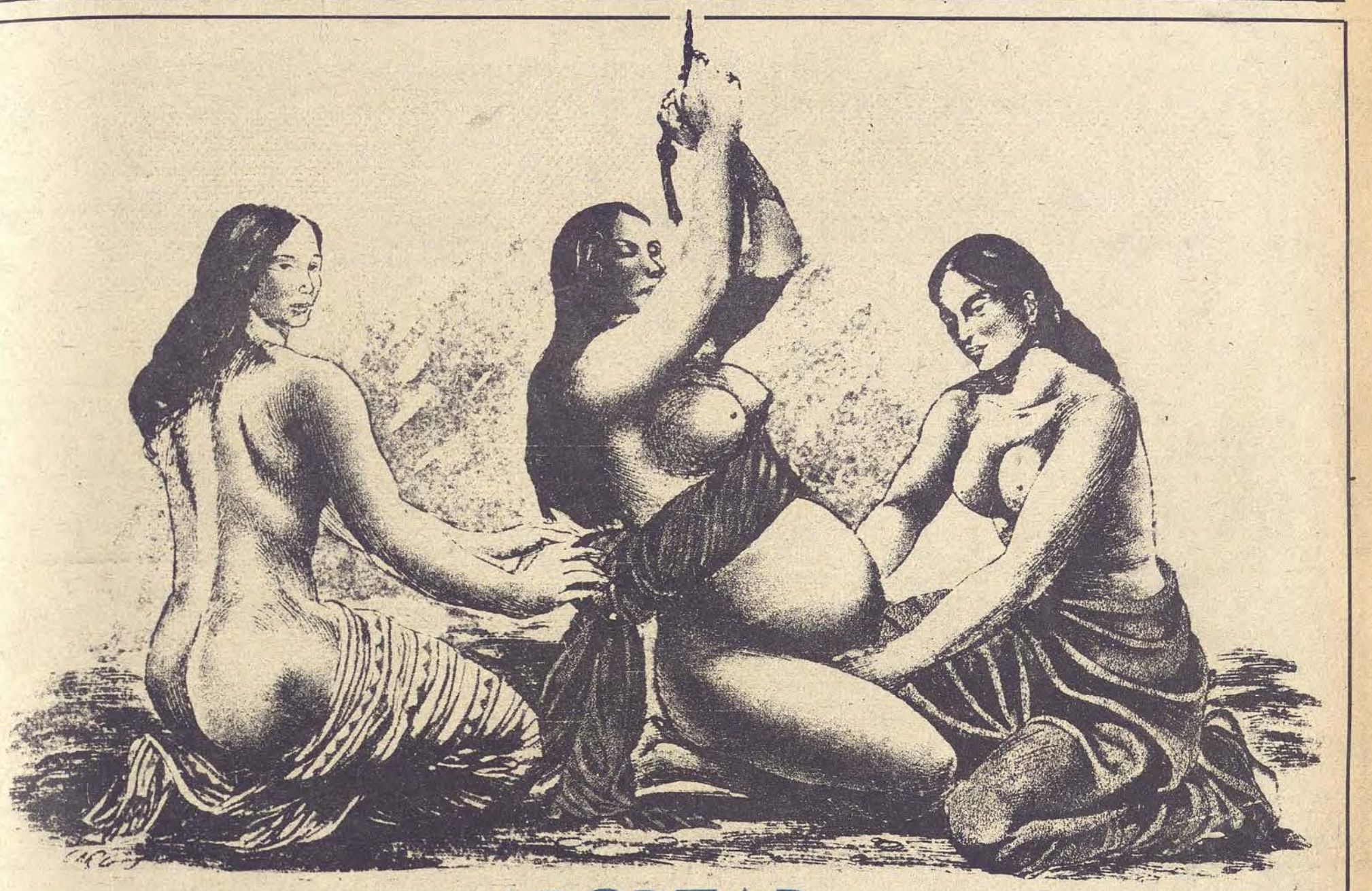
A NOSA TERRA

PERIODICO GALEGO SEMANAL

N.º 79 * DO 26 DE OUTUBRO AO 1 DE NOVEMBRO DE 1979 * 30 PTAS.

ABORTAR: REPRESION VERSUS LEGALIZACION

PAXINA 5

OLLO! A TRILATERAL

PAXINAS 10 e 11

BUYO:

Pararlle os goler a España

PAXINA 15

VANESSA

"Ano internacional do neno? brrr..."

PAXINA 7

curso de língua

M. PILAR GARCIA NEGRO
XOSE M. DOBARRO PAZ

Duas

ROSALIA: O DESPERTAR DA NOSA IDENTIDADE (I)

"San Antonio bendito,
dádeme un home,
anque me mate,
anque me esfole".

Meu santo Antonio,
daime un homiño,
anque o tamaño teña
dun gran de millo.
Daimo, meu santo,
anque os pés teña coxos,
mancos os brazos.

Unha muller sin home...
¡santo bendito!,
é corpiño sin alma,
festa sin trigo,
pau viradoiro
que onda queira que vaia
troncho que troncho.

Máis, en tendo un homiño,
¡Virxe do Carme!,
non hai mundo que chegue
para un folgarse.
Que, zambo ou trenco,
sempre é bo ter un home
para un remedio.

A semana pasada falabamos, a propósito se X.M. Pintos dun feito cultural de enorme transcendéncia como foi a recuperación do uso escrito da nosa língua. Este feito ainda cobra máis importáncia se atendemos ao momento histórico en que se produce, cando a ameaza da asimilación se fai máis patente, por mor da nova situación política do Estado Español. O caso de Rosalia, tantas veces mal interpretado, é excepcional en toda a literatura do XIX, por como acerta a expresar na sua poesia os problemas e as contradicións da Galícia do momento, sendo suxeito ela mesma da situación conflitiva que descrebe, isto é, nunca da parte de fóra, senón sempre vendo e sentindo "as suas penas como se fosen miñas", como ela mesma dixo.

Velai a grande validez e a grande autenticidade da nosa autora. Por sio, parénnos falsas todas as interpretacións "diverxentes" do significado da obra de Rosalia que fan abstracción das circunstáncias históricas concretas nas que se desenvolveu e procuran unha explicación ao marxe destas: por exemplo, interpretar Rosalia como un produto seródico do Romantismo ou como froito dunha "conciéncia existencial" ou como intérprete poético dunha angústia metafísica ou, mesmo, nunha interpretación que linga o absurdo, como proxección poética dun "Animus varonil" (!). Todas estas análises parécennos falsas, porque son ideais e reducionistas e porque, no fondo, anestésian o que hai de máis válido na poesia rosaliana.

O poema do que seleccionámos un fragmento pertence ao primeiro libro galego de Rosalia, **Cantares gallegos** (1863). Este seu libro foi calificado en repetidas ocasións de folclórico, denominación que so se pode aceitar se entendemos o folclore nunha dimensión máis profundada que se lle dá usualmente, porque o certo é que Rosalia non queda na epiderme dos costumes, tradicións,... da nosa nación senón que fai unha auténtica **épica** do noso pobo. Epica no sentido de traducir poeticamente aspectos moi fondos da nosa identidade (tanto máis importante por sernos negada) e que non se reduce á mera glosa superficial dun motivo de inspiración popular.

Todos os intentos de converter a Rosalia dos **Cantares...** dunha poeta costumista chocan cunha leitura atenta de poemas como o que escollémos, onde a nosa autora ironiza (cunha audácia inédita en calquera outro poeta peninsular ou mesmo europeu da época) sobre unha institución tan sagrada para a ideoloxia dominante como a do matrimónio. A mesma Rosalia, como muller, non se identifica en absoluto co "modelo" de poetisa da época (tipo Gertrudis Gómez de Avellaneda ou Carolina Coronado) e era perfeitamente consciente das dificultades do papel de escritora nunha sociedade como a que lle tocou viver. Neste poema, vemos tamén como Rosalia fala conforme a espontaneidade popular e sen os prexuicios da moral burguesa dominante.

Comentemos agora algunhas particularidades de índole lingüñistica. Fixémonos nas duas variantes do imperativo que aparecen: **dádeme/daime**, a primeira própria do lugar de orixe desta cantiga popular e a segunda, en cámbio, própria da fala de onde naceu a autora. Hoxe, a efectos de escrita, escolleremos a primeira forma, por ser a máis comun.

Reparemos tamén no sufixo **—iño de homiño, corpiño,** aqui cun claro valor irónico e compasivo, presente noutra moitas palabras do noso idioma, en que alterna con valores afectivos, despectivos,... e non propriamente disminutivos: **riquiño, pobriño, xoiña, monicaquiño,...**

Anque, é probabelmente unha redución do español **aunque** e suplantou polo xeral na fala á forma galega orixinária **ainda que.**

Esfolar ("anque me esfole"), en sentido próprio, quitarlle o coiro a un aniaml, pertence a un campo semántico moi rico no noso idioma. Asi, temos: **derramar** ("non derrames a pluma"), **esfarelar** ("esfarelou o pan"), **esmendrellar** ("esmendrellou a moto"), **esnaquizar** ("esnaquízannos o campo"), **esmagar** ("esmagou o verme"), **destragar** ("destraga todo o que toca"), **escachar** ("escachou o vaso"), etc.

Fixémonos no adxectivo **viradoiro** cun sufixo que aparece noutros nomes que entraron cedo na nosa língua: **lavadoiro, matadoiro, vertedoiro,...**

E finalmente, anotemos a forma **onda** ("que onda queira que vaia"), amalgamade **onde-a,** moi utilizada para indicar contigüidade: "veu onda min", "foi inda o seu curmán",... o mesmo que **canda,** preposición usada para sinalar tempo simultáneo: "virá cando os outros", "fareino canda ti".

CARTAS

CARTA ABERTA:

MARGARITA LEDO.
DIRECTORA DE
A NOSA TERRA
SANTIAGO

Como no seu xornal n. 75 na páxina 8 se me cita implícitamente mándolle estas letras fundándome no direito de réplica.

Falando do problema escolar de Fene dise: "cabe salientar a incoeréncia de U.G., que de catro homes que ali tiña dous votaron a favor e outros dous en contra". As cousas non foron tan xuntas como ali se di. De feito 21 persoas nunca poden empatar. Non houbo pois, a mesma xente nas duas votacións, de feito a maioria da xente xa se queria vir sen facer esas votacións. Eu admito que os concellais de U.G. de Fene e Narón votamos de xeito diferente. Nese momento as nosas realidades non eras as mesmas. Por iso non vexo tanta incoeréncia. Pero xa postos a poñer as cousas claras o que si vexo incoerente e que o alcalde de Fene falase ao final da entrevista co Sr. Delegado da non necesidade de pecharse e asi votou na primeira vez, e pasado o tempo de debate cámbiase o voto pois ao final votou si ao peche.

E seguindo un pouco co tema é un tanto extraño a postura do seu informador nesta zona da nosa nación. De feito en Narón houbo 11 asambleas sóbor do problema do ensino, e o seu xornal nada informou. Nunha destas asambleas houbo 800 persoas (mil segundo a prensa burguesa), que sumadas ao resto foron, pois, varios centos. Tamén houbo unha manifestación á Coruña de 700 persoas, e tampouco a vin reflexada no seu xornal. Esta ignoráncia pódese deber a que o alcalde de Nerón non é do Bloque? . Non quereria pensalo. Por iso pidolle ao seu colaborador Arrizado ou quen sexa un pouco máis de atención.

Hoxe clausurouse na Coruña o II congreso dun partido político un tanto unido a vostede, o do Bloque. Penso que alguna referéncia se faria de como a prensa burguesa trata a este partido. E niso estaremos dacordo. Pero o seu xornal ¿pódese poñer como exemplo de prensa en Galícia? . E repito aqui o que xa teño dito máis veces, como subscriptor quero que algún dia se me aclare cales son os princípios que moven as relacións entre este xornal e os seus leitores. ¿Que tipo de xornal é A NOSA TERRA? .

Si para algo lle valen estas ideas pregolle que as teña en conta, e senon até outra vez que haxa máis sorte.

Saúdos nacionalistas.

MANOLO M. BATAN
Narón
14 de outono do 79

CARTAS AOS CONCELLAIS DO BN-PG

Amigos:

Quero manifestarvos o meu recoñecimento, que é o de todos os galegos que xa despertaron, pola vosa tarefa.

Quero facelo de todo corazón porque me parece coñocer un pouco todo aquilo polo que estades pasando, cando menos aqueles que seguides sen trocar nen un milímetro a liña que hai que seguir, aqueles que sodes fieis ao compromiso contraído, que, até onde eu pode saber, sodes todos sen escepción.

Maxino esas noites que ás veces pasaredes despertos, despertos porque a noite está chea de rabia contida e asco tragado. Meus amigos, maxino facilmente a ánsia con que estaredes contando, día a día, os que faltan para rematar os catro anos, porque sabedes moi ben que ao remate deses catro anos xa non estaredes sos, ou polo menos, tan sos, en médio dos lobos.

A estas alturas supoño que xa todos sabredes, se ainda non o sabiades, quen son os "pais" de "criaturas" como a ETA: son os mesmos que con tanto desprécio lles oides dicer ¡Esos son unos terroristas! . ¿Verdade que si?

Militantes do Bloque, ainda que supoño que moitos de vós xa o saberedes, quero dicervos unha cousa: todos precisamos da crítica, pero os vosos compañeiros nos concellos sempre que non se aparten da liña, precisan unha crítica cariñosa, cálida e chea de comprensión. Se non o facedes asi o voso erro, por inxusto, será cen veces máis grande que todos os que eles podan cometer. Nun concello vin como se riron dun concellal do Bloque —as hienas (1) nunca puido saber nenguen de que se rin—... pensade no aguante, na paciencia grande que hai que ter para estar defendendo o que aquel home estaba defendendo, ver como ¡OUTROS GALEGOS?! se rin dun, e non marchar para casa.

Por isto e por outras cousa que calo, recebede todos vos o máis cariñoso saudo llo máis fondo respeito.

Cando vos vexo no Concello, penso: XA VIVE A GALICIA CEIBE E POPULAR.

UN LEITOR DA
"NOSA TERRA"

(1) Mamífero carniceiro duns 11 dm. de lonxitude dende o fociño o rabo, pero áspero, vive en Asia, Africa e, polo visto, en Galicia.

¡A VER SE CUNDE O EXEMPLO!

Bueno ¡Bueno! ; está ben! : non me mandedes o bicho repoludo, tede compasión, que non sempre se teñen os petos todo e cheos que se quer; pero, xa que vos poñedes así, vouvos pagar.

ANTON GONZALEZ
PARDO
Madrid

ANUNCIOS DE BALDE

Procuraše o número 1 do libro da autoria de Vázquez Seijas sobre "Lugo e as suas fotalezas e monumentos". **Apdo. 12. Pontevedra.**
Tamén 1a edición de "O porco de pé" de Vicente Risco. **Mesmo enderezo.**

Dou clases de EXB, Graduado Escolar e Galego; son mestre con título. **Mara Beceiro. Constantino Lobo—11—13. T. 311486. Ferrol.**

Necesito pegatinas de todas as épocas de todo o MN-PG. **Manuel Brea. Rua da Torre-25. Perlio (Fene).**

Temos biblioteca moi precária e poucas posibilidades de completala. Todos os leitores que podan ter libros en galego dos que non se sirvan, agradeceriamos que nolos enviasen. **Irmandade Galega na Suiza. Cp. 433/1211. Geneve. (Suisse).**

Búsco editor para un libriño de electrónica. Sería un "Manuel teórico-práctico de electricidade e electrónica básica", en galego, claro. Se a editorial fose galega (de verdade), cedo todos os direitos de autor. **Xosé Ramón Rodríguez Fernández. Penaxubeira Rubián de Cima. INCIO.**